

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XII. Ut Ecclesiastica beneficia sine deminutione conferantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

Ecclesie in feudum dicitur quoque inferius, *de feudis*, ut & de alienatione rerum Ecclesie inf. *Tit. 13*. Sufficit autem tacitus Capituli consensus, uti & subsecuta ratihabitio, quæ est loco mandati, *c. 2. & 3. h. t.*

2 Consilium sufficit in rebus, quæ non tendunt in magnum Ecclesie præjudicium, uti instituire, delituere, confirmare, acquirere, corrigere, *c. 4. & 5. h. t.* Omisum facit actum nullum, nisi aliud habeat consuetudo, *c. 3. De consuet. in 6.* Sufficit autem consilium audivisse, sequi non est necesse, *c. 7. sup. de arbitris*. Non tamen ideo frustra audietur, cum possit Prælati, auditis aliorum rationibus, mentem mutare, & Capituli rationibus consilioque se conformare.

TITULUS XI.

De his, quæ fiunt à majore parte Capituli.

SUMMARIUM.

1. Major pars qua dicitur, & qua sanior.
2. Ad consensum legitimum requisita.
3. Consensus majoris partis quid operetur.

VT habeatur Capituli consensus, non est regulariter necesse omnes consenserint, cum sufficiat majoris & sanioris partis consensus, *c. 1. h. t.* Major pars est, quæ numero personarum excedit, habito respectu ad Capitulum, *c. Ecclesia 48. sup. de elect.* quando scilicet duæ partes consentiunt, tertia autem dissentit, uti ex novem sex aut septem, *l. Nulli D. Quod cuiusque univers.* Qui mos olim fuit in electionibus usitatus, *d. c. 48.* & etiamnum obtinet in electione Pontificis, *c. Licet sup. de elect.* Interdum respectu minoris partis, ut quando ex novem consentiunt quinque, aut etiam quatuor in unum, reliquis in diversos euntibus. Sanior est, quæ dignitate & zelo prævalet.

2 Ut autem consensus rite habeatur, oportet omnes qui de Collegio sunt, esse vocatos, ac saniores simul & majorem partem consensisse, *d. c. 1. in fine*, Duo enim Canon requirit, ut alterum, non sufficiat. Hinc consensus par-

tis minoris nihil operabitur; contradic-tio men minoris partis, imò & unius ex causationabili, conclusionem majoris & sanioris partis impedit, *d. c. 1.* Pro qualiter sit presumptio juris, non tamen & de jure, reservationem in contrarium non excludat. Contradictio non audiat, appellandus oritur, si ejus, qui contradicit, interit. Est item cuiusque de universitate, si videtur eam rem in detrimentum vergere Ecclesie, contradicere, ne tacendo videatur approbare, & de alieno peccato participare, *Qui tacet d. l. in 6. l. de atate 5. qui tacuit D. de interreg. jure facien.*

Consensus major partis ea vis est, ut minorem obliget etiam invitam, *c. fin. h. t. cum quod major Curie pars effecit, habeatur pro eo, ac si omnes egissent, l. Quod major D. de municip.* Quod verum est, quando factum à pluribus habeatur ut factum ab omnibus, nam si ut à singulis, oportet singuli consentiant, cum quod singulos tangit, ab omnibus sit approbandum, *arg. l. fundum D. de servitut. præd. rustic.*

TITULUS XII.

Ut Ecclesiastica beneficia sine demeritione conferantur.

SUMMARIUM.

1. Salaria Ministrorum Ecclesie non dicenda.
2. Fructus beneficii collator ex causa arduam ad tempus reservare potest.
3. Beneficium quando & qualiter extinguatur, & de minoribus numeris prebendarum.
4. Collationi an & qua conditio adici possit.
5. Collator pensionem alteri non recte reservat.

Salaria constituta Ecclesie Ministris largi sunt persolvenda, nec ulla sectio est videnda, *c. Vacante 26. sup. de preben.* nec tenuato salario contingat divinum officium deseri. Unde Episcopus aut collator plura quam Ecclesie facultates ferunt, non admittit, *c. 4. sup. tit. 7. de institut.* nec proveniens debet ineri, collato beneficio, *c. unico de heret.*

Non etiam inter plures illud dividit, *c. Majorib. 8. sup. de prob.* nisi pluribus sufficiat alien-
dis, & rationabilis causa fuerit vacantis di-
visionem, in cuius defectum illa retractanda
foret, *d. c. 26.* Pacto nullo gravat, nec onus
imponit, nisi quod honestum sit, de quo in
c. Significatum 11. sup. d. t. de prob. Et hoc
ante collationem, vel simul cum illa, ne gra-
vando postea alicuius jus suum deminuat. Sic
nec in dissolutionem artis alieni, quo Ecclesia
gravata, fructus beneficii ad tempus, aut eo-
rum partem, reservat collator, *c. pen. inf. de
verb. signif.* Ante collationem tamen, pro-
pter gravamen, quod non recte ponitur in vi-
to, cui jam jus questum, & sine ulla pactio-
ne cum eo, cui fit collatio, quia ea res saperet si-
moniacam gravitatem, ut habet *Pont. c. un.
in fine h. t. ubi Gl.* Ratio est, quod consensus
ejus, cui confertur beneficium, nihil possit
ad legitimam reservationem operari, ut non
possit non præsumi reservatio ista in iustitia
pactio. Vid. Suarez. *Tract. de Simonia c. 29.
num. 9. & 10. & c. 5. num. 18.*

Potest & Prælati ex communi consensu
beneficium extinguere, *c. cum accessissent. 8.
sup. de constit.* Ubi tamen requiritur causa &
confirmatio Sedis, ut insinuat iste textus, &
tradit *Gl. ibi V. confirmatum*, ne sibi causam
temere fingant. Quod ita accipit Abbas. *ibid.
num. 4. in medio*, si numerus præbendarum
per Pontificem sit confirmatus: quamvis etiam
velit ex causa superveniente posse deminui
præbendas per Episcopum & Capitulum, etiam
eo in casu, sine auctoritate Pontificis, ve-
luti si sint deminuti notabiliter fructus, argu-
mento sumpto ex eo; quod non obstant con-
firmatione numeri per Pontificem, possit ni-
hilominus augeri ex superexcrescentibus fru-
ctibus, ut decisum, *c. cum M. Ferrariensis 9.
sup. de constitut.*

Q. An in collatione recte addatur conditio
à conferente? Resp. Non aliam recte adjici,
quàm quæ tacite inest ipsi beneficio, veluti si
vacet; si sit iusta ætatis, cui confertur, ut
Ecclesie deserviat, Episcopo pareat; si sit cu-
ra animarum, conciones ad populum habeat,
confessiones excipiat; si aliud simul benefi-
cium habeat, illud dimittat. Nam hæc & si-
miles insunt, ut expresse nihil vitii inducant, &

nihilominus ad eas teneatur is, cui facta col-
latio, *l. Cornelius 69. D. de heredi. instir. l. 3.
C. d. fidei. Azor. Instir. moral. p. 2. lib. 6. c.
26. qu. 3. Garf. De benef. p. 8. c. 2. n. 4. & seqq.*

Q. II. An collator beneficium conferendo
alteri recte pensionem reservet? Resp. Non
esse dubium, reservationem huiusmodi pen-
sionis tempore collationis ex pacto esse in-
fectam labe simoniaca, per *d. c. un. in fine h. t.*
quod habet, circa talem conventionem inter-
cedere pravitate simoniacam, quandoqui-
dem pro spirituali obtinendo veniat quid tem-
porale dandum, annua scilicet pensio. Sine
pacto etiam pensio ista imposita nequit susti-
neri, ex eo quod non aliàs reservationes pen-
sionum sunt licitæ, quàm si fiant ad utilitatem
Ecclesie, quæ nulla subest in casu, quo illa
danda tertio. Vid. Suarez. *d. Tract. de Simonia
c. 24. num. 35. & seqq.*

TITULUS XIII.

De rebus Ecclesie alienandis,
vel non.

SUMMARIUM.

1. Alienatio rerum Ecclesie probata utroque iure.
2. Alienationis nomine quid veniat.
3. Pæna alienantium res Ecclesie.
4. Contra factum proprium qualiter quis veni-
re possit?
5. Pænas alienantium res Ecclesie an incurrat ad
longum tempus locans?
6. An & relicta Ecclesie hereditatem repudi-
ans?
7. An & repudians legatum Ecclesie relictum?
8. Pretium rei alienatæ cui cedat.
9. Prælati in sui præiudicium disponere potest,
non successoris.
10. Quæ res alienari prohibeantur.
11. Alienatio permessa ex causa iusta.
12. Adhibita solemnitate, puta tractatu prævio,
& consensu Superioris.
13. Consensus hic præcedere debet.
14. Solemnitates an intervenisse præsumantur?
15. Solemnitas cum iusta causa concurrat necesse
est.
16. Ut & causa iusta cum solemnitate.

E c

17.